

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Bispedømmerådene
Biskopene

Deres ref.

Vår ref.
10/3489

Dato
30.01.2012

Statsbudsjettet 2012 – Den norske kirke – tildeling av bevilgning

1. INNLEDNING

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet meddeler i dette brevet de endelige budsjetttrammene og departementets styringskrav til bispedømmerådene for 2012.

Tildelingsbrevet er basert på Stortingets vedtak om statsbudsjettet for 2012, jf. Innst. 12 S (2011–2012) og Prop. 1 S (2011–2012).

Tildelingsbrevet inneholder omtale av:

- Mål og styringsparametere
- Andre styringskrav og føringer
- Budsjettildeling
- Administrative forhold og fullmakter
- Rapportering

Med brevet følger disse vedleggene:

- Vedlegg 1 Tildeling av bevilgning - kap. 1590/4590
- Vedlegg 2 Tildeling av bevilgning - kap. 1591/4591
- Vedlegg 3 Årsverkoversikt kap. 1590
- Vedlegg 4A Mål, styringsparametere og indikatorer, kap. 1590
- Vedlegg 4B Mål, styringsparametere og indikatorer, kap. 1591
- Vedlegg 5 Økonomiske og administrative fullmakter

2. MÅL OG STYRINGSPARAMETERE

Postadresse
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Kirkeavdelingen
Telefaks
22 24 95 53

Saksbehandler
Hans-Kristian Rognstad
22 24 78 51
hkr@fad.dep.no

2.1 Bispedømmerådenes formål og funksjon

Bispedømmerådenes funksjon, oppgaver og ansvarsområder er regulert i kirkeloven og følger også av de vedtak som Kirkemøtet gjør.

Bispedømmerådene og biskopene har ut fra dette blant annet til oppgave å:

- følge opp Kirkemøtets vedtak
- fremme samarbeid mellom menighetene i bispedømmet
- ivareta arbeidsgiveransvaret overfor prestene
- forvalte og fordele statlige tilskudd til kirkelige formål
- utføre de gjøremål som ellers er pålagt

Det følger av Den norske kirkes egenart som trossamfunn, at kirkelige styringsorganer på selvstendig grunnlag må fastsette mål og strategier for den kirkelige virksomheten. Statens ansvar er i første rekke knyttet til de rettslige, organisatoriske og økonomiske rammebetingelsene for kirken. Tilsvarende vil det være kirkens organer som må utarbeide overordnede mål for kirkens virksomhet, og egnede metoder for vurdering av resultater og utviklingstrekk. Omtalen nedenfor må forstås i lys av dette.

2.2 Mål og prioriteringer for 2012

Hovedmålene for kirkepolitikken er trukket opp i budsjettproposisjonen for 2012, jf. Prop. 1 S (2011–2012). Bruken av bevilgningene i 2012 må ses i sammenheng med framstillingen av utfordringer og strategier, slik disse er presentert i proposisjonen.

Målene for bevilgningene til bispedømmerådene, biskopene og prestedtjenesten er angitt nedenfor. I det følgende gis også en omtale av hvilke styringskrav som departementet særlig vil vektlegge i styringsdialogen med bispedømmerådene.

2.3 Mål for bevilgningene under kap. 1590 Kirkelig administrasjon

Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt foranket kirke som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbar menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Kirkerådet og bispedømmerådene skal:

1. legge til rette for at Kirkemøtets mål og strategier kommer til anvendelse i menighetene
2. stimulere til økt samarbeid mellom menighetene og mellom de ulike forvaltningsnivåene i kirken

2.3.1 Oppfølging av Kirkemøtets mål og strategier

På grunnlag av Kirkemøtets visjonsdokument for Den norske kirke i perioden 2009-2014 og tilhørende planverk, har Kirkemøtet bestemt at følgende satsingsområder skal ha særlig prioritet i kirken og i menighetene framover:

- kirkens gudstjenesteliv skal fornyes slik at det gir rom for større fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring
- trosopplæringsreformen skal videreføres, med sikte på å utvikle et systematisk og sammenhengende trosopplæringstilbud for alle døpte mellom 0 og 18 år
- menighetenes diakonale omsorgstjeneste skal styrkes, slik at den kommer til uttrykk gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet
- kirken skal videreutvikle og styrke sin rolle som kulturformidler, ved å satse på bredde, kvalitet og samspill mellom amatører og profesjonelle aktører
- samisk kirkeliv skal utvikles i pakt med samiske tradisjoner og samisk selvforståelse, som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke

Bevilgningene over statsbudsjettet er blant annet knyttet til Kirkerådets og bispedømmerrådenes innsats og oppfølging overfor menighetene på disse områdene. Departementet er kjent med at Kirkemøtets mål med tilhørende planverk er av flerårig karakter og at de er innrettet mot hele bredden av den kirkelige virksomheten som finner sted i menighetene. Det er derfor ikke stilt krav om at bispedømmene årlig skal rapportere på alle disse målområdene.

Departementet legger til grunn at Kirkerådet vil ha særlige oppgaver knyttet til oppfølgingen av Kirkemøtets vedtak og plandokumenter. Det vil derfor for en stor del være opp til Kirkerådet å vurdere behovet for å dokumentere resultater og utviklingstrekk på disse innsatsområdene, jf. pkt. 2.5 nedenfor.

2.3.2 Organisasjonsutvikling og fornying i kirken

Arbeidet med organisasjonsutvikling og fornying i kirken er dels initiert ut fra de endringer i kirkeordningen som kirkeforliket peker fram mot, og dels begrunnet i behovet for å utvikle tjenlige organisasjonsformer for kirkens lokale forvaltning og virksomhet. Fordi kirken er organisert i mange små og selvstendige enheter, er det behov for at bispedømmerådene arbeider med tiltak for å samordne virksomheten og utvikle fellestjenester på tvers av menighets- og kommunegrensene.

Det bør særlig legges vekt på tiltak som kan bidra til en mer funksjonell organisering, kostnadseffektiv forvaltning og brukerorienterte tjenester. Til dette hører blant annet oppfølging av lokalt forsøks- og utviklingsarbeid, demokratiutvikling og kompetansehevende tiltak overfor representanter i kirkens valgte råd og kirkelig tilsatte. Også på dette området vil Kirkerådet ha et særlig ansvar for å utvikle felleskirkelige strategier og resultatmål, som kan komme til anvendelse i alle bispedømmer.

2.4 Mål for bevilgningene under kap. 1591 Presteskabet

Målet for bevilgningene til presteskabet er at prestedtjenesten skal være nærværende i alle lokalsamfunn. Prestenes oppgaver er å holde gudstjenester og forrette ved kirkelige handlinger, delta i dåps- og konfirmasjonsopplæring, utøve sjelesorg, forestå syke- og hjemmebesøk og ellers utøve forkynnende og menighetsbyggende arbeid.

Bispedømmerådene og biskopene skal ivareta målet ved å:

1. sørge for at alle menigheter er betjent av en eller flere prester
2. tilpasse prestedtjenesten til lokale forhold og utfordringer

3. ivareta god ledelse av prestetjenesten og bidra til positivt samvirke mellom prestene, kirkens valgte organer og andre kirkelig tilsatte
4. sikre prestene gode arbeidsvilkår
5. stimulere prestene til å utvikle kunnskaper, ferdigheter, holdninger og motivasjon for tjenesten
6. legge til rette for at flere kvinner tilsettes som menighetsprester og innehar lederstillinger i kirken

2.4.1 Prestedekning og rekruttering

Bispedømmerådene har en hovedutfordring i å sikre tilfredsstillende prestedekning over hele landet, slik at menighetene og kirkemedlemmene har tilgang til kirkens tjenester. Det innebærer at gudstjenester skal kunne gjennomføres etter biskopens forordninger og at kirkelige handlinger kan finne sted etter behov. Selv om kirkens tjenestetilbud må tilpasses lokale forhold og utfordringer, er det et mål at alle menigheter skal være fast betjent av en eller flere prester. Bispedømmerådene og biskopene må kontinuerlig vurdere fordelingen av presteressursene i bispedømmet.

Alderssammensetningen innen presteskaper tilsier at det i tiden framover vil være økende utfordringer med å rekruttere nok søkere til prestestillingene. Bispedømmerådene må derfor, hver for seg og i samarbeid, arbeide systematisk med rekrutteringstiltak. På kort sikt er det behov for å iverksette tiltak som kan bidra til at flere ordinerte teologer søker til eller forblir i prestetjeneste. På lengre sikt framstår arbeidet med barn og unge, blant annet gjennom trosopplæringsreformen, som særlig viktig.

Rekrutteringsutfordringene har til nå særlig gjort seg gjeldende i de nordligste bispedømmene og i enkelte andre områder av landet med lav befolkningstetthet. Bispedømmerådene må vurdere særskilte tiltak som kan bidra til å styrke søkertilgangen til prestestillinger i disse områdene.

2.4.2 Organiseringen og ledelsen av prestetjenesten

Gjennom prostereformen er det lagt til rette for en jevnere fordeling av tjenestene, bedre ledelse, økt spesialisering og tettere kollegafelleskap mellom prestene i prostiet. Selv om reformen i hovedsak er gjennomført i alle bispedømmer, gjenstår det fortsatt utfordringer med å ta i bruk de muligheter som reformen åpner for. Bispedømmene må særlig arbeide med tiltak for å tilpasse prestetjenesten til lokale forhold og utfordringer, blant annet ved å vurdere mulighetene for å utnytte spesialkompetanse og samarbeid mellom prestene i prostiet. Tiltak på dette området vil også kunne bidra til å styrke rekrutteringen og å gi prestene bedre arbeidsvilkår.

2.4.3 Arbeidsvilkår og kompetanseutvikling

Det har over tid vært gjennomført flere tiltak for å bedre prestenes arbeidssituasjon og arbeidsvilkår. Fritidsavtalen, beredskapsordningen og endringene i tjenestedistriktene (prostereformen) har alle vært viktige tiltak for å sikre prestene gode og mer forutsigbare arbeidsvilkår. Bispedømmerådene og biskopene har et generelt ansvar for å påse at prestene har arbeidsavtaler og –planer som gjør at disse avtaleverkene etterleves i prostiene.

Det er et mål å redusere sykefraværet og å legge til rette for arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne i statlige virksomheter, jf. pkt. 3.1. I tilknytning til dette, og i nær sammenheng med rekrutteringsutfordringene, bør bispedømmene særlig vurdere tiltak for bedre å tilpasse prestetjenesten til ulike livsfaser.

Mulighetene til å sette av tid til studium og personlig egenutvikling er et viktig element i prestenes tjenesteordning. Tilsvarende er det en viktig lederoppgave å legge til rette for at prestene benytter seg av tilbud om etter- og videreutdanning og at den samlede kompetansen er tilpasset prestenes oppgaver.

2.4.4 Likestilling og inkludering

Det er et mål å øke kvinneandelen innen presteskapet og at flere kvinner skal inneha lederstillinger i kirken. Selv om andelen kvinner i prestatjeneste har vært økende gjennom de senere årene, er det fremdeles variasjoner mellom bispedømmene på dette området. I bispedømmene som tradisjonelt har hatt en lav kvinneandel, er det særlig grunn til å ha økt oppmerksomhet på tiltak som kan rekruttere flere kvinner til prestatjeneste.

Gjennom de senere årene er det tilsatt flere utenlandske prester i Den norske kirke. Bispedømmene bør vurdere tiltak for å rekruttere flere prester med innvandrerbakgrunn og/eller flerkulturell kompetanse og evt. sørge for tilstrekkelig opplæring og oppfølging.

Statlige virksomheter har en generell plikt til å arbeide aktivt og målrettet med tiltak som kan fremme likestilling og hindre diskriminering i arbeidslivet, jf. også omtale under pkt. 3.5. Dette gjelder også i forvaltningen av prestatjenesten. For øvrig vises det også til omtale av disse kravene nedenfor under pkt. 3.1.

2.5 Resultatmål og resultatindikatorer

I årsrapporten skal det med utgangspunkt i indikatorer forklares:

- hvilke tiltak som er valgt for å nå målene
- hvilke resultater tiltakene har ført til for målene som er fastsatt
- hvordan behovet for endringer i strategier og tiltak vurderes, ut fra de resultater som er oppnådd.

Rapporteringen skal ta utgangspunkt i de strategiske utfordringene og satsingsområdene som er angitt ovenfor. Omtale av resultater og vurderinger av måloppnåelse skal ha en sentral plass i årsrapporten. Utgangspunktet for rapporteringen er skjematisk framstilt i vedlegg 4a og 4 b. Det følger av dette at Kirkerådet og bispedømmerådene sammen må utvikle metoder for å dokumentere resultater og vurdere måloppnåelse. Vi viser i denne forbindelse til Kirkerådets brev 20. desember 2011, med forslag til resultatmål og indikatorer for målene som er angitt under kap. 1590. Bispedømmerådene må på tilsvarende måte utvikle resultatmål for å operasjonalisere målene under kap. 1591.

3. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

På enkelte områder er det fastsatt gjennomgående krav til alle statlige virksomheter, som skal tas inn i tildelingsbrevene. Disse er gjengitt under pkt. 3.1-3.4 nedenfor. Under pkt. 3.5-3.10 har vi tatt inn krav som spesifikt gjelder for virksomheter under Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

3.1 Rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt

funksjonsevne og stimulere til at yrkesaktivitet etter 50 år i gjennomsnitt forlenges med seks måneder.

Regjeringen vil fra 2012 iverksette en jobbstrategi for å få flere unge arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne inn i arbeidslivet. De statlige virksomhetene skal prioritere å øke rekrutteringen av personer med nedsatt funksjonsevne og slik bidra til å realisere jobbstrategien.

Virksomhetene skal i årsrapporten systematisk beskrive sine aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.

3.2 Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2011. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle, og antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises til PM 2011-06 "Om oppfølging av arbeidet med å øke antallet læreplasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger til Statens sentrale tjenestemannsregister (SST)". Det vises for øvrig til Statens personall håndbok, kap. 9.10 "Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten."

3.3 Viderebruk av offentlige data

Etatene skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne. Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer ved tilgjengeliggjøring av offentlige data. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige skal publiseres på virksomhetens nettside. Datasett som er fritt tilgjengelige i maskinlesbare formater skal normalt registreres på nettstedet data.norge.no.

Det skal framkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten.

3.4 Geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser

Virksomhetene skal i sine årsrapporter omtale statistikk over utviklingen i den geografiske fordelingen av arbeidsplasser i virksomheten.

3.5 Likestilling

Statlige virksomheter har en aktivitets- og redegjørelsesplikt for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Disse pliktene gjelder bl.a. kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet og religion. Pliktene er nedfelt i likestillingsloven § 1a, diskrimineringsloven § 3 og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 3.

Vi viser til veiledningsheftet "Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten", som grunnlag for bispedømmenes likestillingsrapportering. I tabell 1 "Registreringsskjema for tilstandsrapportering", jf. s. 12 og 13 i veilederen, er det gitt en oversikt over hvilke forhold det bør rapporteres på for å gi en dekkende beskrivelse av likestillingssituasjonen i virksomheten. En analyse av utfylt tabell vil gi et godt grunnlag for å belyse utfordringer og vurdere behov for tiltak, jf. trinn to og tre i veilederen. Vi vil for øvrig

legge til rette for at bispedømmene kan benytte data fra etatsstatistikken som grunnlag for rapporteringen.

Når det gjelder områdene etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne, er det ikke samme krav om en tilstandsrapportering fordi dette reiser spørsmål om bl.a. personvern. Arbeidsgiver er likevel etter loven pliktig til å foreta en vurdering av tilstanden i egen virksomhet også på disse områdene og på denne bakgrunn belyse utfordringer og vurdere behovet for tiltak. For å vise at denne aktivitetsplikten er oppfylt bør Kirkerådet ta inn en kort sammenfatning for hvert av disse områdene i årsrapporten.

3.6 Evalueringer

I Reglement for økonomistyring i staten § 16 er omtalt statlige virksomheters oppgaveløsning og virkemiddelbruk. I tråd med dette skal virksomhetene regelmessig anvende evalueringer som del av sin virksomhetsstyring. Vi viser til veilederen som er lansert av Direktoratet for Økonomistyring (DFØ) i oktober 2011 og ber om at bispedømmene i årsrapporten redegjør for eventuelle igangsatte eller planlagte evalueringer.

3.7 Klart språk

Informasjon fra det offentlige bør være forståelig for alle. Språket skal være klart og brukertilpasset. Nettsiden www.klarspråk.no inneholder informasjon, verktøy og inspirasjon til dette arbeidet.

3.8 Etske retningslinjer og risiko for misligheter

Bispedømmene skal utføre sine oppgaver i tråd med statens etiske retningslinjer. Departementet legger til grunn at statens generelle etiske retningslinjer er fulgt opp i alle ledd i virksomheten og at bispedømmene i tillegg har utarbeidet egne retningslinjer. Bispedømmene skal vurdere risiko for misligheter på hele virksomhetsområdet (også forvaltningsoppgavene) som et ledd i etablering av en tilfredsstillende internkontroll.

3.9 Samisk språk

I St.meld. nr. 28 (2007-2008) Samepolitikken er det særlig lagt vekt på ”hverdagspolitikken”, det vil si den praktiske integreringen av samiske hensyn i politikkutforming og tiltak på alle samfunnsområder og forvaltningsnivå. Brukerretting og den samiske brukerens møte med offentlig forvaltning er et sentralt element. Det er et mål å øke det offentliges tilbud på samisk, blant annet ved å styrke den samiskspråklige og kulturelle kompetansen innenfor offentlige virksomheter.

Vi viser til dette og går ut fra at bispedømmerådene ivaretar mål og forutsetninger som gjelder på området.

3.10 Oppfølging av revisjonsmessige forhold

Departementet viser til Riksrevisjonens avsluttende brev til bispedømmerådene etter revisjon av regnskapene for 2010. Vi forutsetter at bispedømmerådene har fulgt opp tiltakene som er skissert i korrespondansen med Riksrevisjonen. Bispedømmerådene skal i styringssamtalen med departementet redegjøre for hvilke tiltak som er gjennomført.

4. BUDSJETTILDELING

4.1 Budsjetttvedtak

Stortinget gjorde 8. desember 2011 vedtak om statsbudsjettet for 2012 for kapitler og poster under kat. 01.90 Den norske kirke, jf. Innst. 12 S (2011–2012) og Prop. 1 S (2011–2012). I forhold til forslaget i Prop. 1 S (2011–2012) medførte vedtaket en økning av statstilskuddet til Sjømannskirken med 0,5 mill. kroner, og til Oslo domkirke med 1,0 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1590, post 74. Stortinget sluttet seg ellers til forslaget i Prop. 1 S Tillegg 3 (2011–2012) om en investeringsramme på 150 mill. kroner for 2012 under rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirkebygg.

4.2 Kommentarer til tildelingen

Tildeling av bevilgning til det enkelte bispedømme under kap. 1590 og 1591, postene 01 og 21, med tildeling av korresponderende inntektskrav under kap. 4590 og 4591, postene 02 og 03, framgår av vedlegg 1 og 2. Tilsvarende framgår fordelingen av tildelt bevilgning under kap. 1590, post 71.16 av vedlegg 1.

Grunnlaget for tildelingen er i hovedsak meddelt i departementets foreløpige tildelingsbrev. Nedenfor følger kommentarer til de endringene som er gjort i tildelingen etter dette.

4.3 Kap. 1590/ 4590 kirkelig administrasjon

4.3.1 Post 01 Driftsutgifter, jf. kap. 4590, post 02

Tildelingen under posten skal dekke driftsutgifter for bispedømmerådene og biskopene. Fordelingen framgår av vedlegg 1.

I forhold til departementets foreløpige tildelingsbrev er det nå innarbeidet midler for dekning av budsjettvirkningen i 2012 av de lokale lønnsforhandlingene høsten 2011. Det er dessuten i tildelingen til Borg og Bjørgvin tatt hensyn til skifte av tillitsvalgt for Parat. I tildelingen til Tunsberg er det nå innarbeidet kr 100 000 til dekning av utgifter for kirkegårdskonsulenten.

4.3.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. kap. 4590, post 03

Under denne posten føres utgifter til oppdragsvirksomhet eller tidsbegrensede prosjekter som dekkes av inntekter ført under kap. 4590, post 03, jf. vedlegg 1.

4.3.3 Post 71 Tilskudd til kirkelige formål

Post 71.16 Tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk

Tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk skal anvendes som tilskudd til de kirkelige fellesrådene til dekning av lønnsutgifter for kateketer og diakoner, og til kirkemusikalsk virksomhet ved landets domkirker. Tildelt bevilgning framgår av vedlegg 1. Antallet tilskuddsberettigede stillinger som er lagt til grunn for tildelingen til det enkelte bispedømme, framgår av vedlegg 3.

Post 71.19 Tilskudd til Nidaros pilegrimsgård. Regionale pilegrimskontorer

Tilskuddet til Nidaros pilegrimsgård stilles til disposisjon for Nidaros bispedømmeråd. For 2012 utgjør tilskuddet:

Kap. 1590, post 71	Nidaros pilegrimsgård	kr 1 205 000
--------------------	-----------------------	--------------

4.3.4 Post 73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke

Tilskuddet til den kirkelige virksomheten ved Nidarosdomen stilles til disposisjon for Nidaros bispedømmeråd. For 2012 utgjør tilskuddet:

Kap. 1590, post 73 Nidaros domkirke kr 3 000 000

4.3.5 **Post 74 Tilskudd til virksomheten ved Oslo domkirke**

Tilskuddet til den kirkelige virksomheten ved Oslo domkirke stilles til disposisjon for Oslo bispedømmeråd. Statstilskuddene har bakgrunn i at Oslo domkirke har enkelte riksdekkende oppgaver. Departementet viser til at tilskuddet i 2012 er økt med 1 mill. kroner, jf. Innst. 12 S (2011–2012). For 2012 innebærer dette at tilskuddet utgjør:

Kap. 1590, post 74 Oslo domkirke kr 2 000 000

4.3.6 **Post 75 Trosopplæring**

Det er under posten bevilget 182,9 mill. kroner i 2012. I tillegg kommer 20,1 mill. kroner som er budsjettert under post 01.

Departementets tildeling fra post 75 skjer med bakgrunn i tilsagnsbrev fra Kirkerådet til det enkelte bispedømmeråd. Dette vil vi komme tilbake til.

Midler tildelt Oslo, Agder og Telemark og Nord-Hålogaland bispedømmeråd er som i foreløpig tildelingsbrev og utgjør følgende:

Oslo	kr 594 000
Agder og Telemark	kr 594 000
Nord-Hålogaland	kr 594 000

4.4 **Kommentarer til kap. 1591/4591 Presteskapet**

4.4.1 **Post 01 Driftsutgifter, jf. kap. 4591, post 02**

Tildelingen under posten skal dekke bispedømmerådernes utgifter til driften av prestedtjenesten. Fordelingen framgår av vedlegg 2.

I tildelingen under posten er det nå fordelt nærmere 2 mill. kroner til rekrutteringstiltak i bispedømmene. Midlene er fordelt med 300 000 kroner til de tre nordligste bispedømmene (Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland og Nidaros), hvor rekrutteringsutfordringene er størst. De øvrige midlene er fordelt med 200 000 kroner til Møre og Bjørgvin og 100 000 kroner til de øvrige bispedømmene. Også tildelingen til kirkelig betjening av døve er tilgodesett med et beløp på 50 000 kroner til dette formålet. Departementet legger til grunn at bispedømmene anvender disse særskilte midlene til tiltak som kan styrke rekrutteringen til prestestillinger, både i et kortvarig og langsiktig perspektiv, jf. omtalen pkt. 2.4.1 ovenfor.

Departementet viser til høringsbrev 27. oktober 2011 om innføringsprogram for nye prester. Som det framgår av høringsbrevet, har departementet tatt utgangspunkt i at deler av innføringsprogrammet skal finansieres av de særskilte rekrutteringsmidlene. Bispedømmene kan derfor ikke legge til grunn at fordelingen ovenfor vil bli videreført med samme beløp i senere år.

I forhold til departementets foreløpige tildelingsbrev er det for øvrig tatt hensyn til vårt brev 24. november 2011 vedrørende tildelingen av Olavstipendet. I tildelingen til Tunsberg er det kompensert for at en prest i bispedømmet p.t. innehar funksjonen som utdanningsprest ved Modum.

I en egen kolonne i vedlegg 2 framkommer fordelingen av såkalt særlige tillegg, jf. omtalen av disse i departementets foreløpige tildelingsbrev.

4.4.2 **Post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. kap. 4591, post 03**

Tildelingen gjelder sykehjemsprester som betales av Oslo kommune, jf. tildelt inntektskrav under kap. 4591, post 03. Tildelt beløp framgår av vedlegg 2.

4.4.3 Tildeling av bevilgning til kirkelig betjening av døve (Oslo)

Bevilgningen til kirkelig betjening av døve stilles som tidligere til disposisjon for Oslo bispedømmeråd, som vil ha ansvaret for bevilgningens disponering. Tildelt beløp framgår av vedlegg 2.

4.5 Kommentarer til kap. 1592 Krigsgravtjenesten

I tildelingen til Sør-Hålogaland er det tatt hensyn til at bispedømmerådet har lønnsansvar for en 50 pst. stilling ved Botn krigskirkegård, jf. departementets brev 6. april 2006. I tildelingen er det innarbeidet 150 000 kroner til denne stillingen.

5. ADMINISTRATIVE FORHOLD OG FULLMAKTER

5.1 Økonomiforvaltning og økonomistyring

Økonomiforvaltningen skal følge økonomiregelverket for staten og departementets økonomiinstruks for bispedømmene. Departementet vil understreke at en velordnet økonomiforvaltning er en viktig forutsetning for at de faglige oppgavene kan utføres effektivt og hensiktsmessig.

5.2 Budsjettfullmakter

Sentrale bestemmelser om budsjettering, budsjett disponering og økonomiforvaltning i statlige virksomheter er samlet i Finansdepartementets "*Veileder i statlig budsjettarbeid*" som er tilgjengelig på Finansdepartementets hjemmesider. Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet er omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-110/2005 av 5. desember 2005.

Økonomiske og administrative fullmakter framgår av vedlegg 5.

5.3 Årsverk og stillinger

Bispedømmene kan selv opprette stillinger på bestemte vilkår. Nye stillinger kan opprettes under forutsetning av at bispedømmerådet har budsjettmessig dekning for lønns- og driftskostnader innenfor tildelte budsjett rammer og innenfor en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil tillate i påfølgende år. For øvrig skal tilsetninger gjennomføres i henhold til de lover, bestemmelser og avtaler som gjelder for arbeidstakere i staten.

I vedlegg 3 er det under kap. 1590, post 01 angitt et årsverksomfang for hvert bispedømmekontor. Årsverkstallet vil ligge til grunn for departementets tildeling under posten i ulike sammenhenger, bl.a. i forbindelse med husleie- og lønnskompensasjon. Årsverkstallet er imidlertid ikke bindende med hensyn til det faktiske antallet årsverk som opprettes ved det enkelte kontor. Dette årsverkstallet må på vanlig måte vurderes med grunnlag i den budsjettmessige situasjonen til enhver tid.

Ved opprettelse av prestestilinger må bispedømmerådene på vanlig måte avklare spørsmål omkring tjenestebolig og kommunenes og fellesrådenes ansvar for øvrig, jf. kirkeloven §§ 14 og 15. Bispedømmerådet fastsetter lønn ved tilsetting av prester og andre stillinger på bispedømmekontoret. Ved utlysning av stilling som stiftsdirektør skal imidlertid lønnsalternativene som tilbys, godkjennes av departementet på forhånd.

5.4 Styringsdokumenter, risikostyring og internkontroll

Bispedømmerådene skal utarbeide strategi- og virksomhetsplaner med ettårig og flerårig perspektiv. Planene skal være tilpasset virksomhetens egenart for å sikre at mål og

resultatkrav blir fulgt opp og gjennomført, jf. pkt. 2.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Det skal også utarbeides en plan for disponeringen av den tildelte budsjettammen. Planen skal inneholde samtlige utgifter som vil påløpe i løpet av budsjettåret i henhold til planlagte aktiviteter. Økte utgifter som følge av prisstigning eller andre forhold må dekkes innenfor de tildelte rammene. Bispedømmene kan ikke påregne at det vil bli gitt ekstratildelinger i løpet av året. Bispedømmerådene har en generell plikt til å rapportere til departementet om spesielle forhold som kan gi budsjettmessige eller andre konsekvenser for virksomheten, og som er av en slik art at bispedømmene ikke selv har virkemidler til å utrede konsekvensene.

Vi viser til at virksomheten skal ha tilfredsstillende intern kontroll, som blant annet omfatter rutiner og systemer for risikostyring. Bispedømmerådene skal gjennomføre risikoanalyser for å identifisere risikofaktorer og iverksette tiltak for å redusere risiko. Virksomheten skal påse at den interne kontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet og at den fungerer på en tilfredsstillende måte og kan dokumenteres.

5.5 Tilskuddsforvaltning

På flere områder er bispedømmerådene tilskuddsforvaltere. De administrative kostnadene som følger av dette må dekkes av driftsbevilgningen under post 01.

Det skal sendes et tilskuddsbrev til hver enkelt tilskuddsmottaker. Tilskuddsbrevet med eventuelle vedlegg skal beskrive:

- tilskuddsbeløp
- formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til
- utbetalingsordning
- eventuelle vilkår for bruken av midlene og eventuell frist for mottakeren til å akseptere vilkårene
- krav til rapportering
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til bevilgningsreglementets § 10, 2. ledd
- mulige reaksjonsformer dersom mottakeren ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet

For forvaltningen av tilskudd viser vi ellers til økonomiinstruksen for bispedømmerådene og til Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 6.3.

6. ÅRSRAPPORT OG STYRINGSDIALOG

6.1 Bispedømmerådets årsrapport

I henhold til økonomiregelverket for staten skal alle virksomheter ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Bispedømmerådets årsrapport for 2012 skal sendes departementet på papir og elektronisk innen 1. mars 2013. En kopi av årsrapporten skal samtidig sendes elektronisk til Riksrevisjonen.

Årsrapporten skal inneholde en generell vurdering av virksomheten og av strategier og prioriteringer som er lagt til grunn for bispedømmerådets virksomhet i 2012. Elles bør årsrapporten tematiseres i henhold til de retningslinjer som er gitt under pkt. 2 og bl.a. inneholde:

- presentasjon av oppnådde resultater, med bruk av resultatindikatorene

- vurderinger av resultat og måloppnåelse
- omtale av tiltak som har vært gjennomført for å påvirke resultatet
- vurdering av eventuelle behov for å endre strategier og tiltak i lys av manglende resultat eller måloppnåelse
- omtale av gjennomførte risikovurderinger
- regnskapsmessig årsresultat
- rapportering på fellesføringer og styringskrav, jf. pkt. 3

6.2 Regnskapsrapportering

Rapporteringen på årsregnskapet for 2012 vil som tidligere skje i januar året etter (2013). Retningslinjer for rapporteringen vil bli sendt ut før dette.

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport pr. 31. august 2012, der det i tillegg til forbruket pr. 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Vi vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av slik rapport.

6.3 Styringssamtaler

Departementet vil våren 2012 gjennomføre styringssamtaler med bispedømmene, slik som tidligere år. Kirkerådet vil delta på møtene. Opplegg for samtalene vil bli meddelt senere. Tid og sted for samtalene er fastsatt som følger:

Nord-Hålogaland	fredag 2. mars	FAD
Hamar	tirsdag 9. mars	Hamar
Sør-Hålogaland	tirsdag 13. mars	FAD
Stavanger	onsdag 14. mars	FAD
Borg	onsdag 21. mars	Fredrikstad
Oslo	fredag 23. mars	FAD
Agder og Telemark	onsdag 28. mars	FAD
Bjergvin	fredag 30. mars	FAD
Møre	fredag 20. april	Molde
Nidaros	mandag 23. april	FAD
Tunsberg	tirsdag 24. april	FAD

Departementet vil som før innkalle stiftsdirektørene til styringssamtale II på høsten. Møtet er fastsatt til 23. og 24. oktober 2012. Sted og program for dette møtet vil bli meddelt senere.

Med hilsen

Ingrid Vad Nilsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ellen Ur
fung. avdelingsdirektør

Vedlegg

Kopi : Kirkerådet
Riksrevisjonen seksjon 1.6
DFØ Tromsø
KA
Opplysningsvesenets fond
Den norske kirkes presteforening
Fagforbundet TeoLOgene